

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри економіки та бізнесу

Протокол № 2 від 2 вересня 2021 р.

Зав. кафедри

Н.В. Лохман

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕТИКА ТА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Дресвянніков Д.О.
к.е.н.

2021 – 2022 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	обов'язкова дисципліна для спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 241 «Готельно - ресторанна справа»
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	32/8
Практичні / семінарські, годин	32/8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	86/134
Вид контролю	залік

2. Програма навчальної дисципліни

Ціль: є формування у здобувачів вищої освіти знань про етичний понятійно-категоріальний апарат задля вміння виокремлювати моральні проблеми у сфері економічної діяльності та здійснювати моральний вибір у прийнятті рішень, побудові стратегій професійної діяльності на підставі етичних суджень і, як наслідок, сприяти впровадженню нової ціннісної парадигми професійних та предметно-визначених практик, що ґрунтується на ідеї добровільної та відповідальної асоціативної участі

Завдання: ознайомлення здобувачів вищої освіти з системою знань про актуальні проблеми сучасного етичного знання; методологією виокремлення моральної проблематики в реаліях економічної практики сьогодення. У результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й засвоїти та використовувати ці знання у своїх самостійних дослідженнях/аналітичних оглядах економічних практик та маркетингових стратегій корпорацій/організацій на підставі етичних суджень, що, у свою чергу, сприятиме підвищенню рівня моральної свідомості професіоналів у сфері бізнесу, засвоєнню ними моральних ціннісних орієнтацій та морально-нормативних стандартів бізнесу.

Предмет: принципи та закономірності ділових відносин.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Етика бізнесу: сутність та специфіка

Тема 2. Актуальні проблеми сучасного етичного знання

Тема 3. Основні концепції етики бізнесу

- Тема 4. Соціальна відповідальність у бізнесу
Тема 5. Благодійність як прояв етичної поведінки
Тема 6. Корпоративне управління як спосіб етичного регулювання відносин в колективі
Тема 7. Особливості етики управління на різних рівнях відповідальності
Тема 8. Система ділових відносин у бізнесі
Тема 9. Етика взаємовідносин з клієнтами та державою
Тема 10. Діловий етикет як засіб організації професійної поведінки
Тема 11. Етичні стандарти організації та проведення ділових комунікативних заходів
Тема 12. Етика та етикет у міжнародних ділових стосунках

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

– загальних програмних компетентностей:

- здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність діяти відповідально та свідомо;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

– фахових програмних компетентностей:

- критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності;
- здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин;
- здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- здатність формувати кадрову політику у сфері готельного та ресторанного бізнесу, та забезпечувати дотримання норм ділової етики та володіння етичними та моральними нормами поведінки

2) досягнення програмних результатів навчання:

- вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягти професійних цілей;
- демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;

використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур; діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;

здійснювати формування та реалізацію кадрової політики у закладах готельного та ресторанного бізнесу з дотримання норм ділової етики та моралі.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

- знання:

основного понятійно - категоріального апарату етики, принципів відмінностей між різними етичними системами та побудованими на них відповідними морально-нормативними вимогами та практиками

сутності, еволюції ідеї соціальної відповідальності бізнесу, її структурної характеристики та видів

новітніх тенденцій у розвитку соціальної відповідальності бізнесу та особливостей її реалізації в Україні

- уміння/навички:

володіти категоріально-понятійним апаратом етики та орієнтуватися в актуальних теоретичних проблемах/напрацюваннях етичного знання

діагностувати загальну та специфічну моральну проблематику у сфері економічної діяльності різноманітних суб'єктів підприємництва, виокремлювати наявні та потенційні моральні проблеми у їхній діяльності

володіти відповідним етичним інструментарієм для аналізу та прийняття рішень в конкретних ситуаціях ділового життя

аргументувати прийняті рішення, що ґрунтуються на моральному виборі, на підставі етичних суджень

- комунікація:

брати участь у полеміці в процесі аудиторної роботи з приводу моральних проблем у сфері бізнесу, керуючись принципами поваги та толерантності

презентувати результати проведених порівняльних досліджень з урахуванням мультикультурності, професійної різноманітності та гендерної рівності

використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої спеціалізованої літератури у процесі підготовки до семінарських занять та написання самостійних робіт

- відповідальність і автономія:

вирішувати комплексні завдання, пов'язанні з діагностикою, аналізом моральної проблематики у сфері бізнесу

нести відповідальність за достовірність та політико-ідеологічну незаангажованість проведених досліджень

безперервний саморозвиток і самовдосконалення;

здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі:			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади етики та соціальної відповідальності бізнесу					
Тема 1. Етика бізнесу: сутність та специфіка	10	2	2	-	6
Тема 2. Актуальні проблеми сучасного етичного знання	12	2	2	-	8
Тема 3. Основні концепції етики бізнесу	14	4	4	-	6
Тема 4. Соціальна відповідальність у бізнесу	16	4	4	-	8
Тема 5. Благодійність як прояв етичної поведінки	10	2	2	-	6
Разом за змістовим модулем 1	62	14	14	-	34
Змістовий модуль 2. Корпоративна культура та етичні основи відносин у бізнесі					
Тема 6. Корпоративне управління як спосіб етичного регулювання відносин в колективі	16	4	4	-	8
Тема 7. Особливості етики управління на різних рівнях відповідальності	16	4	4	-	8
Тема 8. Система ділових відносин у бізнесі	12	2	2	-	8
Тема 9. Етика взаємовідносин з клієнтами та державою	12	2	2	-	8
Тема 10. Діловий етикет як засіб організації професійної поведінки	12	2	2	-	8
Тема 11. Етичні стандарти організації та проведення ділових комунікативних заходів	10	2	2	-	6
Тема 12. Етика та етикет у міжнародних ділових стосунках	10	2	2	-	6
Разом за змістовим модулем 2	88	18	18	-	52
Усього годин	150	32	32	-	86

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – дискусія Прогресивно-цивілізаційна суспільна роль бізнесу як виду людської	2

	діяльності	
2	Семінар запитань і відповідей Співвідношення бізнесу і моралі	2
3	Семінар – дискусія Портрет підприємця: моральна гідність та моральний осуд	2
4	Семінар – дискусія Етичне судження: констатація, думка, оцінка. Дилеми професійної моралі	2
5	Семінар – дискусія Політика управління соціальною відповідальністю	2
6	Семінар – дискусія Соціальні, економічні, екологічні аспекти соціальної відповідальності	2
7	Семінар запитань і відповідей Світовий та національний досвід благодійництва та меценатства	2
8	Семінар запитань і відповідей Корпоративна культура: формування системи моральних цінностей організації	2
9	Семінар запитань і відповідей Оцінка рівня етичного клімату підприємства та його соціальної привабливості	2
10	Семінар – розгорнута бесіда Аналіз особистісних життєвих пріоритетів та практика integrity (чесності та сумлінності)	2
11	Семінар – дискусія Етика менеджера на різних рівнях керівництва та відповідальності	2
12	Семінар – дискусія Система бізнес-партнерства: взаємна повага та довгостроковість	2
13	Семінар – дискусія Принципи відкритості, чесності та відповідальності у взаєминах із споживачами	2
14	Семінар – розгорнута бесіда Принципи і функції сучасного ділового етикету. Основні норми та правила організації та підтримки ділових контактів	2
15	Семінар – дискусія Етикет гостинності: проведення святкових заходів у діловому житті	2
16	Семінар – розгорнута бесіда Особливості дотримання етикету з представниками інших культур	2
Всього		32

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення заліку: впродовж семестру (100 балів).

**Оцінювання студентів протягом семестру
(очна форма навчання)**

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1							
Тема 1		1	1			1	3
Тема 2			1			1	2
Тема 3		1	1			1	3
Тема 4			1			1	2
Тема 5		1	1			1	3
Тема 6			1		20	1	22
Разом змістовий модуль 1		3	6		20	6	35
	Змістовий модуль 2						
Тема 7			1			1	
Тема 8		1	1			1	
Тема 9			1			1	
Тема 10		1	1			1	3
Тема 11		1	1			1	3
Тема 12		1	1			1	4
Тема 13		1	1			2	3
Тема 14		2	1			2	5
Тема 15		2	1			2	5
Тема 16		2	1		30	2	24
Разом змістовий модуль 2		11	10		30	14	65
Разом							100

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
47	53	-	

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	